

Nr 1479

av herrar Sellgren och Larsson i Umeå

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 7 angående ytterligare anslag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin.

Från och med budgetåret 1969/70 har riksdagen årligen anslagit 50 milj. kr. i statsbidrag till investeringar för vatten- och luftvård inom industrin. Bidrag har utgått med upp till 25 % av ett godkänt bidragsunderlag. Naturvårdsverket beräknade 1968 behovet av sådana investeringar inom industrin till drygt 1 miljard kr. för de närmaste åren. Stödet skulle utgå främst till investeringar inom äldre industri och sättas in där behovet från miljöpolitisk synpunkt var störst. I statsverkspropositionen 1969 angavs vidare att stödet skulle utformas så att det gav önskvärda sysselsättningspolitiska effekter.

1971 års riksdag beslöt i enlighet med proposition nr 140 att höja statsbidragsandelen från högst 25 % till högst 75 % under tiden 1 november 1971–30 juni 1972. Som villkor för höjt bidrag skulle i princip gälla att arbetena påbörjats och till 60 % utförts under denna tid och att de skulle bedrivas kontinuerligt. Detta förslag motiverades i propositionen med behovet att stimulera industrins investeringar och därigenom öka sysselsättningen. I årets statsverksproposition föreslås att anslag anvisas med 50 milj. kr. för budgetåret 1972/73.

I en skrivelse av den 10 januari 1972 begärde naturvårdsverket att ytterligare medel skulle anvisas för innevarande budgetår. Verket anförde att bidrag hittills hade beviljats med 133 milj. kr., att det vid denna tidpunkt hos verket fanns ännu inte avgjorda ansökningar motsvarande ett totalt bidrag av 188 milj. kr. och att man beräknat att omfattningen av de ytterligare ansökningar om förhöjt bidrag, som kunde komma inom den närmaste tiden, skulle motsvara ett bidrag av 165 milj. kr. Naturvårdsverket underströk att beslut om ytterligare medel måste fattas mycket snabbt, om den med bidraget avsedda effekten skulle kunna nås. Sysselsättningseffekten uppskattades till 1 700 manår. Därtill kommer sysselsättningstillskott genom utläggning av beställningar liksom sekundäreffekter i nästa led.

Beslutet om den förhöjda bidragsandelen medförde alltså att antalet ansökningar från industrin ökade mycket kraftigt. Naturvårdsverkets beräkning enligt skrivelsen av den 19 januari har sedermera överskridits. Verket har därför tvingats att i praktiken gå ned till en högsta bidragsandel av 50 %. I propositionen 1972:7 föreslås att ytterligare 200 milj. kr. ställs till naturvårdsverkets förfogande för innevarande budgetår. Detta tilläggsanslag räcker dock inte för att klara det behov som finns, varför naturvårdsverket skulle få sänka bidragsandelen ytterligare. För att kunna bibehålla en bidragsandel av 50 % skulle ytterligare minst 100 milj.

kr. erfordras.

Följden av ännu en sänkning av bidragsandelen torde bli att åtskilliga företag avstår från investeringar eller skjuter dem på framtiden. Därigenom skulle en i nuvarande ekonomiska läge angelägen sysselsättningsökning inte komma till stånd. Bidragsgivningen torde nämligen ha god sysselsättningseffekt. Den ger möjlighet till arbeten i bärkraftiga industrier men har dessutom mycket stora sekundära effekter genom de beställningar av reningsanläggningar och material som kommer till stånd. Enligt vår mening är det sysselsättningstillskott som kan erhållas genom en satsning på utbyggnad av vatten- och luftvårdsanläggningar i nuvarande sysselsättningsläge mycket välbehövligt. De investeringar som görs leder också till en avsevärd förbättring av miljösituationen, vilket givetvis också är mycket angeläget.

Genom den brist på medel som uppstått har fördelningen av bidrag mellan olika företag blivit i viss mån godtycklig. Företag som var väl förberedda och hade planer på utbyggnad av reningsanordningar färdiga kunde snabbt komma in med ansökan och kunde då få den högsta bidragsandelen. Andra företag stimulerades av riksdagsbeslutet 1971 och gjorde på kort tid omfattande och kostsamma utredningar. Men genom att dessa företags ansökningar kom in senare har de i regel erhållit ett lägre bidrag. De företag som kommit sist med sina ansökningar skulle, om medel utöver vad som föreslagits i propositionen inte beviljas, få en bidragsandel som ligger betydligt lägre än 50 %. Detta har vällat irritation men leder framför allt till förändrade konkurrensförhållanden mellan olika företag. Även av detta skäl är det angeläget att en i praktiken generell bidragsandel kan utgå. Viktigast är dock att sysselsättningsbehovet tillgodoses.

Enligt vår mening bör därför ytterligare 100 milj. kr. utöver vad som föreslås i propositionen ställas till naturvårdsverkets förfogande för bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen till Bidrag till vatten- och luftvårdande åtgärder inom industrin på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1971/72 anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 100 milj. kr. förhöjt reservationsanslag av 300 milj. kr.

Stockholm den 15 februari 1972

ROLF SELLGREN (fp)

SIGVARD LARSSON (fp)
i Umeå